גבוה, מהר, חזק: למה ילדים בני 12 מטפסים על קירות?

מאגר טקסטים לכיתה ז׳ · כתבה · גרסה: רגיל

מהדורה למורה – מפתח תשובות

המהדורה למורה מופיעה בעמוד הראשון. דפי התלמיד מתחילים בעמוד הבא. בשאלות פתוחות – תשובה לדוגמה ומחוון; כל תשובה מנומקת מהטקסט מתקבלת.

חלק א׳ – הבנה ואיתור מידע (רמה א׳)

תשובה 1: *לפי הכתבה, אילו שלוש סיבות נותנים הילדים לבחירה בספורט אתגרי?* – הרגשת הישג אישי; התמודדות עם הפחד והתרכזות ברגע; כיף בלי מסכים.

2. אילו כללי בטיחות מוזכרים בכתבה? ציינו שניים. [איתור מידע]

א. אסור לטפס יותר משני מטרים

ב. כל ציוד נבדק פעמיים, ואין טיפוס בלי בדיקת שותף

ג. מטפסים רק עם הורים, ורק בקיץ

ד. כל ילד מביא ציוד משלו מהבית

תשובה 2: כל ציוד נבדק פעמיים; אין טיפוס בלי בדיקת שותף; מי שמרגיש לא טוב יורד.

חלק ב׳ – הסקת מסקנות, השוואה והבנת מונחים (רמה ב׳)

תשובה 3: *מה מתכוונת המאמנת במשפט "הפחד הוא לא אויב, הוא שומר עלינו"?* – שהפחד מזהיר אותנו מסכנה ולכן יש לו תפקיד חיובי; לא צריך להעלים אותו אלא ללמוד לנהל אותו.

4. מדוע, לדברי מאיה, הטיפוס עוזר לה לשכוח מהמבחן ומההפסקה? [הבנה ופרשנות]

א. כי המאמנת אסרה לדבר על בית הספר

ב. כי היא מטפסת רק בחופשות

ג. כי על הקיר היא מתרכזת רק באחיזה הבאה

ד. כי אין בחוג תלמידים מהכיתה שלה

תשובה 4: כי על הקיר כל תשומת הלב שלה נתונה לאחיזה הבאה, ואין מקום למחשבות אחרות.

תשובה 5: *המאמנת אומרת: "אם לא ניתן להם לעשות את זה במקום בטוח, הם יחפשו את זה במקומות מסוכנים". מה אפשר להסיק מכך על תפקידם של המבוגרים?* – שתפקידם אינו למנוע אתגרים אלא לאפשר אותם במסגרת בטוחה ומפוקחת, כי הצורך לבדוק גבולות טבעי.

תשובה 6: *מה אפשר ללמוד מהסיפור על האם שבתחילה "הלב שלה נפל"?* – שהכרות עם הכללים ועם הפעילות מקרוב יכולה להפיג חשש; פחד של הורים נובע לעתים מחוסר מידע.

תשובה 7: *השוו בין מה שאביב אומר על כדורגל לבין מה שהוא אומר על ג'ודו. מה ההבדל בעיניו?* – בכדורגל ההצלחה תלויה בקבוצה; בג'ודו ההצלחה והכישלון שלו בלבד, ולכן ההישג אישי יותר.

חלק ג׳ – טיעון והבעת עמדה (רמה ג׳)

תשובה 8: *האם לדעתכם בתי ספר צריכים להכניס ספורט אתגרי לשיעורי החינוך הגופני? נמקו והביאו פרט אחד מהכתבה.* – תשובה פתוחה. מחוון: עמדה + נימוק + פרט (למשל: הצבת מטרות, אחריות לשותף, הקפדה על בטיחות).

תשובה 9: *כתבו על אתגר שהתמודדתם איתו (בספורט, בלימודים או בחיים): מה היה קשה, מה עשיתם, ומה למדתם. 6–8 שורות.* – משימת כתיבה. מחוון: תיאור האתגר, תיאור הפעולה, תובנה בסוף, רצף ברור.

מחוון לשאלות עמדה (חלק ג׳): עמדה ברורה – 2 נק׳ · נימוק הגיוני – 3 נק׳ · הוכחה/דוגמה מהטקסט – 3 נק׳ · לשון ומבנה – 2 נק׳.

דף התלמיד

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

בשנים האחרונות יותר ויותר בני ובנות 12–13 בוחרים בספורט שיש בו אתגר, גובה ומעט פחד. קראו את הכתבה וחשבו: מה מושך אותם דווקא לסוג הזה של פעילות?

א

שבת בבוקר, קיר של שמונה מטרים

האולם מלא בצבעים: אחיזות אדומות, ירוקות וצהובות פזורות על קירות גבוהים, וחבלים משתלשלים מהתקרה. מאיה, בת 12 וחצי, מהדקת את הרתמה ומסתכלת למעלה. "בפעם הראשונה עליתי שני מטרים ונתקעתי", היא צוחקת. "רעדו לי הרגליים. היום אני מגיעה עד הפעמון שלמעלה." מאיה היא חלק ממגמה רחבה: חוגי טיפוס, פארקי חבלים, אומנויות לחימה ורכיבה על אופני שטח מושכים יותר ויותר ילדים בגיל החטיבה.

ב

מה מושך אותם?

כשמדברים עם הילדים עצמם, עולות שלוש תשובות. הראשונה: הרגשת ההישג. "בכדורגל אתה תלוי בקבוצה", מסביר אביב, בן 13, שמתאמן בג'ודו. "פה, אם הצלחתי – זה אני. אם נפלתי – גם זה אני, ואני קם." התשובה השנייה: ההתמודדות עם הפחד. "כשאני על הקיר, אני לא חושבת על המבחן או על מה שקרה בהפסקה", אומרת מאיה. "יש רק את האחיזה הבאה." התשובה השלישית פשוטה יותר: "זה כיף, ואין בזה מסכים."

ג

מאמנת הטיפוס דנה ברק מוסיפה הסבר מהצד של המבוגרים: "בגיל הזה ילדים מחפשים דרכים לבדוק את הגבולות של עצמם. אם לא ניתן להם לעשות את זה במקום בטוח, הם יחפשו את זה במקומות מסוכנים. כאן יש חבל, יש מדריך ויש כללים, והאתגר עדיין אמיתי."

ד

יש גם מי שמגיעים לספורט האתגרי אחרי שניסו ענפים אחרים ולא מצאו את עצמם. "שנתיים שיחקתי כדורסל וכמעט לא נגעתי בכדור", מספר תומר, בן 12. "בפארק החבלים גיליתי שאני דווקא טוב באיזון ובסבלנות. פתאום הייתי זה שעוזר לאחרים לעבור את המכשול הקשה." לדברי המאמנים, זה אחד היתרונות של הענפים האלה: אין בהם "ספסל מחליפים", וכל אחד מתקדם בקצב שלו.

ה

הבטיחות קודמת לכול

לא כל ההורים מתלהבים. "כשהבן שלי ביקש להירשם לחוג טיפוס, הלב שלי נפל", מודה אמא של אחד המתאמנים. "רק אחרי שראיתי אימון אחד והבנתי כמה הם מקפידים על בדיקות, נרגעתי." המדריכים מסבירים שהכללים ברורים: כל ציוד נבדק פעמיים, אף אחד לא מטפס בלי בדיקת שותף, ומי שמרגיש לא טוב – יורד. "הפחד הוא לא אויב", אומרת ברק, "הוא שומר עלינו. אנחנו רק מלמדים לנהל אותו."

ו

גם המאמנים מודים שלא כל ילד מתאים לכל ענף. "יש ילדים שנהנים מהגובה, ויש כאלה שמעדיפים להישאר קרוב לקרקע ולעבוד על טכניקה", אומרת ברק. "אנחנו לא דוחפים אף אחד למעלה. המטרה היא שכל אחד ימצא את האתגר שלו, לא את האתגר של החבר שלו."

ז

מה לוקחים מהקיר הביתה?

לדברי המאמנים, היתרונות של ספורט אתגרי חורגים מהכושר הגופני. ילדים לומדים להציב מטרות קטנות ("היום אגיע לאחיזה הכחולה"), לקבל כישלון כחלק מהדרך ולסמוך על אחרים. בטיפוס, למשל, המטפס סומך על השותף שמחזיק את החבל, והשותף לומד אחריות אמיתית.

ח אביב מסכם את זה במשפט אחד: "בפעם הראשונה שנפלתי באימון, כולם מחאו לי כפיים. לא בגלל שנפלתי – בגלל שקמתי." אולי זה הסוד: לא הגובה, אלא הדרך למעלה.

📖 מילון מילים

מילה	פירוש
רתמה	חגורה מיוחדת שמחברים אליה את החבל
מגמה	משהו שהולך ומתרחב, שיותר ויותר אנשים עושים
הישג	הצלחה שהשגת במאמץ
חורגים	עוברים את הגבול, הם יותר מ...

✏️ שאלות

🔍 איתור מידע
התשובה כתובה במפורש בטקסט – מאתרים אותה.

🧩 הבנה והסקה
התשובה לא כתובה במפורש – מחברים רמזים ומסיקים.

💭 חושבים ומרגישים
מביעים עמדה ומנמקים לפי הטקסט ולפי מה שאנחנו חושבים.

לפני כל תשובה שאלו את עצמכם: **מה כבר נתון בשאלה? מה נשאר לי לברר?** סמנו את מילות ההוראה (ציינו, הסבירו, השוו, נמקו).

חלק א׳ – הבנה ואיתור מידע (רמה א׳)

1. לפי הכתבה, אילו שלוש סיבות נותנים הילדים לבחירה בספורט אתגרי? [איתור מידע]

2. אילו כללי בטיחות מוזכרים בכתבה? ציינו שניים. [איתור מידע]

א) אסור לטפס יותר משני מטרים
ב) כל ציוד נבדק פעמיים, ואין טיפוס בלי בדיקת שותף
ג) מטפסים רק עם הורים, ורק בקיץ
ד) כל ילד מביא ציוד משלו מהבית

חלק ב׳ – הסקת מסקנות, השוואה והבנת מונחים (רמה ב׳)

3. מה מתכוונת המאמנת במשפט "הפחד הוא לא אויב, הוא שומר עלינו"? [הבנה ופרשנות]

4. מדוע, לדברי מאיה, הטיפוס עוזר לה לשכוח מהמבחן ומההפסקה? [הבנה ופרשנות]

א) כי המאמנת אסרה לדבר על בית הספר

ב) כי היא מטפסת רק בחופשות

ג) כי על הקיר היא מתרכזת רק באחיזה הבאה

ד) כי אין בחוג תלמידים מהכיתה שלה

5. המאמנת אומרת: "אם לא ניתן להם לעשות את זה במקום בטוח, הם יחפשו את זה במקומות מסוכנים". מה אפשר להסיק מכך על תפקידם של המבוגרים? [הסקת מסקנות]

6. מה אפשר ללמוד מהסיפור על האם שבתחילה "הלב שלה נפל"? [הסקת מסקנות]

7. השוו בין מה שאביב אומר על כדורגל לבין מה שהוא אומר על ג'ודו. מה ההבדל בעיניו? [השוואה]

חלק ג׳ – טיעון והבעת עמדה (רמה ג׳)

תזכורת לכתיבת תשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה (מהטקסט או מהשטח).

8. האם לדעתכם בתי ספר צריכים להכניס ספורט אתגרי לשיעורי החינוך הגופני? נמקו והביאו פרט אחד מהכתבה. [הבעת עמדה]

העמדה שלי	
הנימוק	
הוכחה / דוגמה	

9. כתבו על אתגר שהתמודדתם איתו (בספורט, בלימודים או בחיים): מה היה קשה, מה עשיתם, ומה למדתם. 6–8 שורות. [משימת כתיבה]

🎟️ כרטיס יציאה

דבר אחד חדש שלמדתי מהטקסט: _____

שאלה שעדיין יש לי: _____

איך הרגשתי בעבודה על הטקסט? ☹️ 😐 🙂 😀